

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris voor Justitie en Veiligheid over de brief inzake de uitwerking van de maatregelen in de asielketen met betrekking tot het coronavirus (Kamerstuk 19 637, nr. 2592).

De voorzitter van de commissie,
Van Meenen

Adjunct-griffier van de commissie,
Tielens-Tripels

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met begrip kennisgenomen van uw brief met de uitwerking van de maatregelen in de asielketen met betrekking tot het coronavirus. Deze leden zijn van mening dat in deze tijden van internationale crisis de veiligheid van het land voorop moet staan. Het voorkomen dat asielzoekers elkaar en andere mensen, zoals medewerkers van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) en Immigratie en Naturalisatie Dienst (IND), besmetten verdient prioriteit. Voornoemde leden vinden het dan ook logisch dat de normale handelwijze van de IND niet door kan gaan. Iedereen moet zich aanpassen aan deze omstandigheden, dus dat vragen we ook van asielzoekers, die zich volgens het VN-verdrag op gelijke wijze moeten houden aan de voorschriften van de overheid.

De leden van de PVV-fractie vragen waarom u stelt dat het belang van de Nederlandse volksgezondheid ondergeschikt is aan de belangen van gelukszoekers door niet de grenzen voor asielzoekers te sluiten, maar in plaats daarvan noodopvang voor asielzoekers te faciliteren. Waarom doet u dit? Staat er een hek rondom de noodopvanglocaties die zijn ingericht voor nieuwe asielzoekers? Kunnen zij de locatie en het terrein feitelijk verlaten? Kunt u garanderen dat alle asielzoekers die, tijdens de gezondheids crisis waar Nederland nu mee te kampen heeft, door u ons land binnen worden gelaten, in quarantaine worden gezet en op geen enkele manier in contact zullen komen met de Nederlandse bevolking? Kunt u garanderen dat er geen mondkapjes, ontsmettingsmiddelen of andere hulpgoederen naar asielzoekers in Griekenland of andere vluchtelingenkampen buiten Nederland worden gestuurd aangezien onze helden in de zorg vaak al gedwongen zonder deze essentiële beschermingsmiddelen en dus met gevaar voor eigen leven hun werk moeten doen? Sinds de Nederlandse grens met België en Duitsland op verschillende punten beperkt is afgesloten, is de asielinstroom afgenomen. Ziet u nu eindelijk in dat het sluiten van de grens de enige effectieve manier is om de asielinstroom in te dammen? Zo nee, waarom niet? Wat is volgens u dan de verklaring dat de asielinstroom de afgelopen weken fors is afgenomen? De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de maatregelen in de asielketen vanwege de uitbraak van het coronavirus. Deze leden hebben begrip voor de getroffen maatregelen. Wel hebben zij nog enkele vragen.

De leden van de D66-fractie hebben vragen naar aanleiding van de maatregelen die in de asielketen zijn genomen als gevolg van het coronavirus.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben er begrip voor dat in deze uitzonderlijke tijden verregaande maatregelen worden genomen in de asielketen om de verspreiding van het coronavirus zoveel als mogelijk te kunnen beperken. Desondanks vinden zij het van groot belang dat de maximale ruimte wordt genomen om, binnen de kaders van de noodzakelijke coronamaatregelen, de opvang van asielzoekers en de organisatie van asielprocedures zo goed mogelijk te organiseren. Zij vragen of dit nu op alle punten het geval is, en stellen op basis daarvan u graag enkele vragen.

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief naar aanleiding van de maatregelen die in de asielketen zijn genomen als gevolg van het coronavirus. Zij hebben een aantal vragen en opmerkingen. Om te beginnen spreken deze leden hun waardering uit voor allen die tijdens de coronacrisis werkzaam zijn in de asielketen. Zij onderkennen dat het werk nu extra zwaar is. De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de uitwerking van de maatregelen in de asielketen met betrekking tot het coronavirus. Deze

leden begrijpen de zorgen die er bestaan ten aanzien van het besmettingsgevaar van medewerkers in de migratieketen en begrijpen derhalve ook dat die risico's zoveel als mogelijk beperkt moeten worden. Echter, zo menen de aan het woord zijnde leden ook, mag dit niet op onevenredige wijze ten koste gaan van de veiligheid en rechten van asielzoekers. Vandaar de volgende vragen.

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben kennisgenomen van de maatregelen die u heeft genomen voor de asielketen met betrekking tot het coronavirus. Zij hebben daar enkele vragen en opmerkingen over. Deze leden hebben begrip voor het feit dat u maatregelen treft aangezien het asielproces inderdaad veel contactmomenten en reisbewegingen met zich meebrengt. Zij spreken daarbij de wens uit dat u deze tijd – die naar verwachting een lagere instroom asielzoekers zal laten zien – gebruikt om de grote achterstanden in de behandeling van lopende dossiers in te halen. Kunt u dit toezeggen, zo vragen deze leden. Zo nee, waarom niet? De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren erkennen de noodzaak in het kader van de bestrijding van het coronavirus maatregelen te nemen binnen de asielketen. Zij hebben enkele zorgen over de vreemdelingendetentie in Nederland en de situatie op de Griekse eilanden.

De noodopvang

De leden van de VVD-fractie hebben in de brief aanleiding gezien tot het stellen van de volgende vragen. Hoeveel asielzoekers zijn Nederland binnengekomen sinds de coronamaatregelen van kracht zijn gegaan? Hoeveel verblijven er momenteel in de noodopvang en uit welke landen van herkomst komen zij? Wat is de capaciteit van de noodopvang wanneer rekening wordt gehouden met de richtlijnen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)? Kunt u de Kamer tijdig informeren als deze locatie vol dreigt te raken en een alternatief nodig is? U schrijft dat ten aanzien van de noodopvang een strak gebiedsverbod geldt zodat nieuwe asielzoekers zich niet kunnen verplaatsen in de gemeente. Hoe zit dit ten aanzien van andere COA-locaties? Legt de overheid daar momenteel ook een gebiedsverbod op voor de omliggende gemeenten om besmettingsgevaar te minimaliseren? Zo nee, waarom niet? U schrijft dat de opvang in de huidige situatie wordt gecontinueerd waar die in normale omstandigheden zou komen te vervallen. Wat betekent dit voor het aantal veiligelanders dat uitgeprocedeerd is en momenteel in de opvang zit? Hoe staat het met de overlast in en rond asielzoekerscentra (azc's) en hoeveel asielzoekers zijn sinds de coronamaatregelen overgeplaatst naar de Handhaving en Toezichtslocatie (HTL) in Hoogeveen?

De leden van de D66-fractie hebben allereerst een aantal vragen over de noodopvang die is ingericht in de Willem Lodewijk van Nassaukazerne bij Zoutkamp. Hoeveel mensen zijn er momenteel in de noodopvang? Hoeveel mensen kunnen hier worden gehuisvest? Kunt u aangeven hoe de voorzieningen in deze kazerne eruit zien? Is deze opvang geschikt voor gezinnen met kinderen? Is de opvang geschikt voor minderjarigen? Zijn er mogelijkheden minderjarigen te begeleiden en is sprake van separate opvang? Is sprake van dagactiviteiten en/of scholing voor minderjarigen? Zo nee, waarom niet en wat kunt u doen teneinde de omstandigheden te verbeteren? Kunnen naast asielzoekers die net in Nederland zijn aangekomen, ook anderen zoals staatlozen, asielzoekers met een herhaalde aanvraag of afgewezen asielzoekers die wachten op uitzetting aanspraak maken op opvang in de kazerne? Zo nee, waar kunnen deze mensen dan terecht voor opvang? Deelt u de mening dat in ieder geval moet worden gezorgd dat niemand op straat komt te staan? Op welke juridische grondslag is het besluit gebaseerd dat vreemdelingen die zich nieuw in Nederland melden, ernstig beperkt worden in hun bewegingsvrijheid, doordat zij een strakke gebiedsbeperking wordt opgelegd zodat zij zich

niet vrijelijk in de gemeenten kunnen bewegen? Kunt u dit besluit motiveren?

De leden van de GroenLinks-fractie zijn positief over het feit dat met relatieve snelheid een noodopvangvoorziening is geregeld voor personen die sinds 15 maart 2020 een asielverzoek hebben gedaan. Wel vragen deze leden meer informatie over de aard van de opvang en wie er al dan niet van het aanmeldcentrum in Ter Apel naar de noodopvanglocatie worden gebracht, en wie niet. Signalen hebben deze leden bereikt dat de noodopvang niet voor iedereen open staat, en dat sommigen alsnog zijn aangewezen op gemeentelijke noodopvang. Kunt u aangeven of, en zo ja welke, selectiecriteria worden toegepast bij het doorverwijzen naar de noodopvanglocatie Zoutkamp?

De leden van de GroenLinks-fractie zouden graag informatie krijgen hoeveel personen zich sinds 15 maart 2020 hebben gemeld met een asielverzoek, hoeveel personen naar de Zoutkamp zijn gebracht en hoeveel personen van hen kinderen zijn. Deze leden vragen of er alleenstaande minderjarigen verblijven op de Zoutkamp, en zo ja, welke vorm van zorg en begeleiding voor hen is georganiseerd. Heeft Nidos bijvoorbeeld toegang tot de locatie? Voornoemde leden vragen voorts of er op de Zoutkamp speciale voorzieningen zijn getroffen voor gezinnen met kinderen. Zo nee, waarom niet? De aan het woord zijnde leden vragen of deze kinderen toegang hebben tot een vorm van onderwijs. Zo nee, waarom niet? Deze leden vragen of het een optie is om gezinnen met kinderen en/of alleenstaande minderjarigen elders dan op de Zoutkamp op te vangen. Is dit onderzocht? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat was de uitkomst? De leden van de GroenLinks-fractie vragen of Vluchtelingenwerk inmiddels toegang is verschaft tot de Zoutkamp, en zo nee, op welke termijn dit zal gebeuren. Ook vragen deze leden naar de beschermingsmaatregelen die zijn getroffen om besmettingen met corona onder asielzoekers en personeel te voorkomen. Is de Zoutkamp hiervoor een geschikte locatie? Hoeveel asielzoekers verblijven er inmiddels in de noodopvanglocatie Zoutkamp? Voor hoeveel asielzoekers is daar capaciteit? Welke voorzieningen zijn daar aanwezig en dan met name medische voorzieningen? Hebben organisaties zoals Vluchtelingenwerk toegang tot deze noodopvanglocatie? Zo nee, waarom niet en wanneer zal dit wel het geval zijn?

De leden van de GroenLinks-fractie vinden het van belang dat het onderwijs voor kinderen in azc en/of de noodopvang zoveel als mogelijk wordt voorgezet door middel van thuisonderwijs. Er bereiken deze leden echter signalen dat de bandbreedte van het wifi-netwerk op verschillende locaties onvoldoende is om dit thuisonderwijs te realiseren. Voornoemde leden vragen of u bereid bent, eventueel samen met de Minister voor basis- en voortgezet onderwijs en media, met spoed een grotere bandbreedte van wifi-netwerken op COA-locaties te realiseren, en daar de eventueel benodigde middelen voor beschikbaar te stellen, zodat kinderen thuisonderwijs kunnen krijgen, en zo ja, op welke termijn u dit kunt realiseren.

De leden van de SP-fractie merken op dat voor de noodopvang is gekozen voor een locatie in Zoutkamp. Is een capaciteit van 300 mensen voldoende volgens u? In hoeverre voldoet de noodopvang aan de nieuwste richtlijnen van het RIVM? In hoeverre acht u de locatie in Zoutkamp geschikt voor de opvang van gezinnen met kinderen? Bent u bereid gezinnen met kinderen in de reguliere opvang onder te brengen, desnoods in quarantaine om besmettingen te voorkomen? Kunt u aangeven hoe de noodopvang in Zoutkamp aan de opvangrichtlijn voor kwetsbare groepen voldoet? Wat acht u een aanvaardbare verblijfstermijn voor mensen op deze locatie? Kunt u reageren op de brief van de Werkgroep Kind in AZC van 19 maart jl, met name als het gaat om de roep op een kindvriendelijke opvang?

De leden van de PvdA fractie vragen of er binnen de groep asielzoekers die zich nu meldt gedifferentieerd kan worden, bijvoorbeeld door zogenoemde veiligelanders wel in een noodopvanglocatie onder te brengen maar asielzoekers die daar niet passen in een meer geschikte setting zoals een regulier azc op te vangen. Bij die laatste groep denken deze leden met name aan de groep asielzoekers met kinderen. Klopt het dat er momenteel acht kinderen in de noodopvang zich bevinden? Deelt u de mening dat een noodopvanglocatie niet geschikt is om kinderen in onder te brengen? Zo ja, hoe gaat u zorgen dat die elders in betere omstandigheden opgevangen gaan worden? Zo nee, waarom niet?

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de noodopvanglocatie die is ingericht voor nieuwe asielzoekers die zich nu melden. Voor hen is de asielprocedure zelfs opgeschort. Kunt u aangeven hoeveel mensen tot nu toe in die noodopvanglocatie terecht zijn gekomen? Melden zich daar nog steeds mensen? Worden zij nu wel of niet geregistreerd, of waarin verschilt deze registratie van de normale gang van zaken? Wat houdt de medische check in? Deze leden nemen aan dat de nieuwe aanmeldingen niet gecontroleerd worden op het coronavirus, gezien de beperkte testcapaciteit tot nu toe. Deelt u de mening dat dit eigenlijk zo spoedig mogelijk wel gedaan zou moeten worden, juist omdat deze mensen een reis door verschillende landen achter de rug hebben? Nu er gewerkt wordt aan het uitbreiden van de testcapaciteit in Nederland, op welke termijn zou dit gerealiseerd kunnen worden? Verder zouden de aan het woord zijnde leden willen weten of er al coronagevallen zijn gerapporteerd vanuit de azc's en zo ja, hoeveel. Wat is het beleid in dergelijke gevallen?

Opschorten asielprocedures (termijnen)

De leden van de VVD-fractie vragen u wat de crisis betekent voor de voortgang in de werkvoorraad van de IND? Verwacht u dat er een deel van de achterstand kan worden ingelopen omdat er nu geen nieuwe instroom is? Of is dat vanwege de vereiste contactmomenten in lopende procedures niet mogelijk? Wordt momenteel gekeken naar een werkwijze waardoor achterstanden gedurende de crisis toch zoveel mogelijk kunnen worden ingelopen en zo ja, welke? Wat betekent de crisis voor het aantrekken van het benodigde extra personeel bij de IND? Wat is de planning van de taskforce dwangsommen en het managementonderzoek dat u naar de IND heeft lopen?

De leden van de CDA-fractie lezen in uw brief dat de asielprocedure voor asielzoekers die zich nieuw aanmelden voorlopig is opgeschort, maar dat registratie van personen die zich melden voor asiel wel plaatsvindt. Zij verbazen zich over het feit dat juist de contactmomenten bij de registratie van asielzoekers lijken door te gaan (vingerafdrukken en fouilleren bijvoorbeeld). Kunt u aangeven waarom deze keuze zo gemaakt is? Zou het afnemen van vingerafdrukken en eventueel fouilleren voorlopig niet eveneens opgeschort moeten worden? Deze leden vragen voorts wat deze maatregelen precies betekenen voor reeds lopende procedures. Verwacht u dat de procedures ernstig vertraagd zullen worden? De aan het woord zijnde leden vragen naar de strategie indien er op een COA-locatie het coronavirus wordt vastgesteld. Indien dat wordt vastgesteld zal de gehele COA-locatie dan geïsoleerd worden of worden de besmette personen bijvoorbeeld van het terrein gehaald? Voorts vragen deze leden of er strengere regels gelden voor COA-locaties in Brabant in vergelijking met COA-locaties elders in het land. De leden van de CDA-fractie lezen in uw brief dat u, om humanitaire redenen, heeft besloten om verblijf in een COA-locatie te continueren voor personen die daar onder normale omstandigheden geen recht meer op zouden hebben. Hoewel deze leden

begrip hebben voor deze maatregel, vragen zij hoelang deze maatregel van kracht blijft. Zijn ook deze maatregelen voornamelijk tot zes april van kracht?

De leden van de D66-fractie vragen op welke juridische grondslag het besluit is gebaseerd om uitzettingen op te schorten? Welke gevolgen heeft dit voor de vreemdelingendetentie die immers alleen kan worden opgelegd als er reëel uitzicht op uitzetting is binnen een redelijke termijn is? Op welk moment is er, volgens u, niet langer sprake van een redelijke termijn? Voorts vragen deze leden wat de exacte juridische status is van de beperkte registratie, die blijkbaar bestaat uit het afnemen van vingerafdrukken, het doorzoeken van systemen, fouilleren, het doorzoeken van bagage en het innemen van documenten. Waarin verschilt dit van de praktijk van de laatste tijd gelet op alle verdragen bij de IND? Is deze beperkte registratie een registratie conform de Procedure-richtlijn, of is er sprake van een soort voor-registratie? Wat is de juridische status van de groep mensen met een beperkte registratie? Klopt het dat zij een rechtmatig verblijf hebben? Welke gevolgen heeft deze beperkte registratie met betrekking tot de Dublinverordening? Op grond van de Procedure-richtlijn hebben asielzoekers het recht hun asielaanvraag zo spoedig mogelijk in te dienen. Hoe is geborgd dat dat onder de huidige situatie nog steeds kan? De aan het woord zijnde leden lezen in de brief dat indien niet binnen bepaalde termijnen volgens wettelijk voorschrift kan worden beslist als gevolg van de coronacrisis, er sprake is van een situatie van overmacht, als bedoeld in artikel 4:15 Algemene wet bestuursrecht (Awb). Geldt dat, volgens u, ook voor mensen die worden geconfronteerd met het verlopen van bijvoorbeeld een aanvraagdeadline voor de verlening van een verblijfsvergunning, beroep- en bezwaartermijnen, termijnen in het kader van een nareisprocedure en andere termijn-gebonden procedures? Zo nee, waarom niet? De leden van de D66-fractie vragen u voorts naar de eerste inschatting van de gevolgen van de coronacrisis voor de wacht- en doorlooptijden. Op welke wijze kunt u de negatieve gevolgen zoveel mogelijk opvangen? Wat is in dit verband de stand van zaken met betrekking tot de taskforce die voorstellen maakt over de wacht- en doorlooptijden? Wat is uw inschatting wat de invloed zal zijn van de coronacrisis op het migratiepact dat de Europese Commissie dit voorjaar wil presenteren?

De leden van de GroenLinks-fractie hebben kennisgenomen van uw besluit om sinds 15 maart 2020 de asielprocedures op te schorten. U heeft aangegeven dat, gelet op het contact-intensieve karakter van de asielprocedure, voortzetting niet verantwoord zou zijn. Voornoemde leden kunnen zich voorstellen dat dit besluit onder tijdsdruk tot stand is gekomen. Zij vragen u daarom of sindsdien nauwkeuriger is bekeken of, en zo ja, hoe, asielprocedures weer in gang kunnen worden gezet indien beschermingsmaatregelen worden getroffen. Zo ja, wat is uit deze analyse gebleken? Zo nee, bent u bereid alsnog op korte termijn dit te laten bekijken? De aan het woord zijnde leden vragen u een duiding te geven welke aspecten van de asielprocedure precies zijn opgeschort en welke nog doorgang vinden. Zo begrijpen deze leden dat in sommige procedures die reeds in gang waren gezet, door de IND nog besluiten worden genomen. Kunt u een overzicht verschaffen welke activiteiten nog wél door de IND worden uitgevoerd, en welke niet? De leden van de GroenLinks-fractie vragen voorts of u inmiddels een mededeling kunt doen over de te verwachten duur van de genomen maatregelen. Zij hopen dat u in uw beslissing over eventuele voortzetting van de maatregelen wil meewegen dat asielzoekers zich momenteel in een zeer beknellende positie bevinden, waarin de onzekerheid over de mondiale ontwikkelingen rond het coronavirus en een gebrek aan bewegingsvrijheid worden vermengd met de onzekerheid over het toekomstperspectief in Nederland. Voorts vragen voornoemde leden hoe asielzoekers tot nu toe zijn geïnformeerd over de maatregelen en de verwachting over de ontwikkelingen voor de korte termijn, en of

hierbij bijzondere aandacht is voor het passend informeren van kinderen. U schreef in de kabinetsbrief van 15 maart 2020 dat vanwege de coronacrisis bij het niet halen van gebruikelijke termijnen door de IND een beroep op overmacht in juridische zin zal worden gedaan. De aan het woord zijnde leden hebben daar begrip voor. Evenwel vinden deze leden dat hetzelfde hoort te gelden voor asielzoekers die vanwege de coronacrisis termijnen overschrijden, bijvoorbeeld omdat er vanwege de coronacrisis onvoldoende contact met de raadsheer of raadvrouw kan zijn. Kunt u bevestigen dat ook termijnoverschrijdingen door asielzoekers bij bijvoorbeeld de indiening van beroeps- of bezwaarschriften, aanvragen of het aanleveren van informatie door de vingers zullen worden gezien? Zo nee, waarom niet?

De leden van de SP-fractie onderschrijven de noodzaak om verdere besmettingen te voorkomen, maar maken zich daarnaast zorgen over de opgelopen wachttijden in de asielketen. De richtlijnen van het RIVM zijn inmiddels alweer aangescherpt ten opzichte van de brief van 20 maart 2020. Kunt u aangeven wat dit betekent voor de richtlijnen binnen de asielketen, wat is de laatste stand van zaken? Lukt het om binnen de AZC te voldoen aan alle richtlijnen, om te beginnen het voorschrift om 1,5 meter afstand te houden? Zo nee, wat wordt daartegen ondernomen? U geeft in antwoord op schriftelijke vragen van de SP-fractie van 18 maart 2020 (2020D10941) aan dat besloten is de asielprocedure stil te leggen vanwege de vele contactmomenten, maar gaat niet in op de suggestie om alternatieven te onderzoeken. Heeft u dit alsnog gedaan? Wat zijn de geschatte gevolgen voor de wachttijden en de dwangsommen als u geen methode vindt om besmettingsvrij en fatsoenlijk asielaanvragen in behandeling te nemen? Is het mogelijk de uitbetaling van dwangsommen stil te leggen vanwege de coronacrisis? In hoeverre ziet u mogelijkheden de asielaanvragen alsnog in behandeling te nemen, zonder het risico op besmettingen te vergroten? Bent u bereid de schriftelijke asielaanvragen in behandeling te nemen zoals Duitsland dat doet, dan wel te onderzoeken of interviews digitaal afgenomen kunnen worden? De leden van de SP-fractie vragen voorts op welke wijze vreemdelingen op de hoogte worden gebracht van de richtlijnen van het RIVM en hoe wordt erop toegezien dat deze worden nageleefd. Welk risico lopen vreemdelingen, medewerkers en advocaten? Klopt het dat het medewerkers en advocaten niet is toegestaan beschermingsmiddelen te dragen teneinde onrust te voorkomen? Welke maatregelen neemt u om de veiligheid te garanderen en verdere verspreiding van het virus te voorkomen? Wat is uw reactie op de oproep van de Hoge Commissaris van de Mensenrechten van de Raad van Europa om gedurende de coronacrisis de vreemdelingendetentie op te heffen?

De leden van de PvdA-fractie vragen of er onder medewerkers werkzaam in de migratieketen of onder asielzoekers voor zover bekend sprake is van besmetting met het coronavirus. Zo ja, wat is de aard en omvang van die besmetting? Wordt er in de migratieketen, mede gezien de soms onduidelijk herkomst van asielzoekers, specifiek op corona getest? Voornoemde leden zouden graag inzicht krijgen in de huidige toestroom van asielzoekers. Hoeveel asielzoekers komen er, ondanks de binnen de EU veelal gesloten grenzen, toch nog naar Nederland? Hoe is de opvang van asielzoekers die sinds u besloten heeft dat de reguliere opvang niet voor nieuwe asielzoekers open staat, wel geregeld? Krijgen alle asielzoekers die zich melden voor asiel daadwerkelijk opvang en waar bestaat die uit? De aan het woord zijnde leden begrijpen dat indien niet binnen bij wettelijk voorgeschreven bepaalde termijnen over een asielaanvraag kan worden beslist, er onder de huidige omstandigheden sprake kan zijn van een situatie van overmacht. Als dat geldt voor de IND die deze beslissingen moet nemen, geldt de overmachtssituatie dan ook ten aanzien van de wettelijke termijnen waaraan asielzoekers en vluchtelingen gehouden

zijn? Deze leden menen dat dit billijk zou zijn in deze tijd waarin de dienstverlening aan deze groep wellicht beperkt is en de normale termijn voor asielzoekers moeilijk haalbaar is. Daarbij zouden voornoemde leden met name om coulance willen vragen ten aanzien van aanvragen voor gezinshereniging die niet op tijd kunnen worden ingediend of de andere termijnen die gelden gedurende de nareisprocedure. Vluchtelingenwerk wijst er op dat er gezinsleden zijn die nu niet tijdig hun machtiging tot voorlopig verblijf hebben kunnen ophalen of niet tijdig ermee kunnen reizen. Vluchtelingenwerk vraagt vanwege de overmachtssituatie om de termijnen in de nareisprocedure soepeler te hanteren en dit ook duidelijk te communiceren zodat niet in iedere individuele zaak apart om uitstel gevraagd moet worden. Dit speelt ook bij andere termijn gebonden procedures zoals de aanvraag voor verlenging van verblijfsvergunningen of bijvoorbeeld de aanvraag van een verblijfsvergunning voor een pasgeboren kind. Kunt u hierop ingaan? De aan het woord zijnde leden hebben begrip voor het feit dat u maatregelen treft aangezien het asielproces inderdaad veel contactmomenten en reisbewegingen met zich meebrengt. Zij spreken daarbij de wens uit dat u deze tijd, die naar verwachting een lagere instroom asielzoekers zal laten zien, gebruikt om de grote achterstanden in de behandeling van lopende dossiers in te halen. Kunt u dit toezeggen? Zo nee, waarom niet?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen wie er nu daadwerkelijk bij de Nederlandse grens geen toegang meer krijgt als gevolg van de coronamaatregelen. Klopt het dat dit in de praktijk eigenlijk alleen voor asielzoekers geldt? Deze leden vragen of het klopt dat ook de registratie en opvang van asielzoekers met een onderbouwde opvolgende asielaanvraag nu geweigerd wordt. Zo ja, wat is de juridische grondslag hiervoor? Zijn er overigens geen praktische maatregelen te nemen om de contactmomenten in het asielproces doorgang te laten vinden, zoals plexiglazen scheidingwanden bijvoorbeeld, zoals die nu ook in supermarkten gebruikt worden? Hoe zit het met nareizende gezinsherenigers? Wat verandert er in de situatie voor deze gevallen?

Bent u bereid om niet alleen voor de overheid de termijnen in de asielketen te versoepelen, maar juist ook voor de statushouders die nu bijvoorbeeld het risico lopen gezinshereniging mis te lopen? Bent u het met voornoemde leden eens dat ambassades, met name als de visa al afgegeven kunnen worden, gezinsleden van vluchtelingen ondersteuning zouden kunnen blijven bieden zodat zij nog naar Nederland kunnen reizen? De aan het woord zijnde leden vinden dit belangrijk omdat het juist in deze gevallen kan gaan om gezinsleden die zich vaak in moeilijke en onveilige situaties bevinden. Ziet u dit belang ook?

Voornoemde leden roepen u op om er nu opnieuw bij de Bahreinse autoriteiten op aan te dringen de veroordeelde Bahreinse vluchteling die vanuit Nederland is teruggestuurd vrij te laten uit humanitaire overwegingen. Kunt u aangeven wat de stand van zaken is rond het inspectierapport over deze zaak?

Opschorten en intrekken van vergunningen

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat het onder de huidige omstandigheden nagenoeg onmogelijk is om internationaal te reizen. Zij constateren dat het daarmee noodzakelijk is om mensen die momenteel in Nederland verblijven op basis van een tijdelijk verblijfsrecht dat dezer dagen zou aflopen onder normale omstandigheden, van een verlenging van deze juridische basis te voorzien. Bent u voornemens alle bestaande verblijfstitels te verlengen tot het moment dat internationaal reizen redelijkerwijs weer mogelijk is? Zo nee, waarom niet? In het bijzonder vragen voornoemde leden of voor mensen met een tijdelijke verblijfsvergunning welke afhankelijk is van het economische verdienvermogen van de houder, zoals bijvoorbeeld de tijdelijke vergunning onder

bepanking «arbeid als zelfstandige» (artikel 3.4 lid 1, onder c, Vreemdelingenbesluit), een uitzondering wordt gemaakt vanwege de huidige coronacrisis. Zo nee, waarom niet? Bent u bereid de mogelijkheid en wenselijkheid te onderzoeken van het verstrekken van tijdelijke verblijfsvergunningen aan alle personen die momenteel in de asielprocedure zitten, geldig tot het moment dat aanvragen weer in behandeling genomen kunnen worden, zoals door Portugal reeds is besloten (<https://joop.bnnvara.nl/nieuws/portugal-schiet-asielzoekers-te-hulp>)? Zo nee, waarom niet?

Vreemdelingendetentie

De leden van de VVD-fractie vragen wat er gebeurt met uitgeprocedeerde asielzoekers waarvan zicht op uitzetting bestond en die om die reden in detentie zitten. Kunt u deze detentie verlengen? Hoe voorkomt u dat uitgeprocedeerde asielzoekers uit het zicht van de overheid raken? Bent u bereid vanuit uw stelselverantwoordelijkheid aan gemeenten te vragen hoe het momenteel staat met het aantal illegaal verblijvenden in de bed-, bad-, broodvoorzieningen en hun bewegingsvrijheid? In welke mate wordt in deze crisissituatie vanuit de reguliere daklozenopvang capaciteit ingezet voor ongedocumenteerden? Kunt u vanuit uw stelselverantwoordelijkheid in overleg met gemeenten treden om ervoor te zorgen dat opvang van illegaal verblijvende personen niet bijdraagt aan een hoger lokaal besmettingsrisico? Bijvoorbeeld door grootschalige opvang van illegalen zoals recent voor Amsterdam-Zuid is besloten, gepaard te laten gaan met een gebiedsverbod/gebod, zodat het risico voor bewoners niet wordt vergroot? Kunt u bovendien bij gemeenten met een illegalenopvang nagaan of zorg hulpverleners zoals het Leger des Heils niet worden ingezet in de illegalenopvang bij mensen die over het algemeen zelfredzaam zijn, zodat hun inzet benut kan worden waar die echt nodig is, zoals bij mensen die niet zelf redzaam zijn?

De leden van de PVV-fractie vragen of het klopt dat uitgeprocedeerde vreemdelingen, die op dit moment niet gedwongen kunnen worden uitgezet, niet meer in vreemdelingendetentie worden geplaatst maar gewoon vrij worden gelaten of op kosten van de belastingbetaler in dure azc's of in bed-, bad-, en broodlocaties worden opgevangen. Zo ja, hoeveel uitgeprocedeerden zijn er naar azc's en de bed-, bad-, en broodlocaties gestuurd en hoeveel daarvan hebben de benen genomen? Per wanneer bent u van plan de gedwongen uitzettingen te hervatten? De leden van de D66-fractie vragen of u kunt aangeven welke maatregelen worden geadviseerd door het RIVM met betrekking tot vreemdelingendetentie. Kunt u uiteenzetten welke beperkende maatregelen op basis van deze adviezen er zijn genomen, welke activiteiten nog wel mogelijk zijn en in welke mate contact, al dan niet telefonisch, met de buitenwereld daadwerkelijk mogelijk is voor gedetineerden?

De leden van de GroenLinks-fractie maken zich zorgen over de mensen die momenteel in vreemdelingendetentie zitten. Asielzoekers kunnen in vreemdelingendetentie worden geplaatst als uitzicht bestaat op uitzetting. Het is nadrukkelijk geen strafrechtelijke vorm van detentie. Nu uitzettingen de facto onmogelijk zijn vanwege de coronacrisis, nemen deze leden aan dat alle personen waarvoor uitzicht op uitzetting was aangenomen, inmiddels in vrijheid zijn gesteld. Mediaberichten lijken hier ook op te duiden, maar graag krijgen deze leden een bevestiging (<https://nos.nl/artikel/2328839-vreemdelingen-vrijgelaten-uit-detentie-vanwege-coronacrisis.html>). In deze mediaberichten wordt echter ook gemeld dat momenteel nog 330 personen in vreemdelingendetentie zitten. Kunt u motiveren op welke juridische basis deze mensen worden vastgehouden, nu zicht op uitzetting op de korte termijn ontbreekt? De aan het woord zijnde leden vragen u een appreciatie te geven van de oproep van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa om

mensen die nu vastzitten in vreemdelingendetentie vrij te laten gedurende de coronacrisis (<https://www.coe.int/en/web/commissioner/-/commissioner-calls-for-release-of-immigration-detainees-while-covid-19-crisis-continues>).

De leden van de PvdA-fractie begrijpen dat ondanks dat er op dit moment geen zicht op uitzetting is, vreemdelingen toch in vreemdelingendetentie blijven. Waaruit bestaat nog de juridische titel om vreemdelingendetentie te handhaven? Daarnaast vragen de aan het woord zijnde leden of om praktische redenen niet voor andere oplossingen dan detentie kan worden gekozen. Het blijkt immers dat er sprake is van onderbezetting van personeel voor de vreemdelingendetentie, gedetineerden geen bezoek meer mogen ontvangen en dagprogramma's worden aangepast. Daar waar de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) voor strafrechtelijk gedetineerden maatregelen heeft genomen die inhouden dat een aantal van die gedetineerden tijdelijk vrij komen, wordt hier voor de nota bene op bestuursrechtelijke titel gedetineerde vreemdelingen niet voor gekozen. Acht u het mogelijk dat de vreemdelingen die een verblijfsadres hebben tijdelijk in vrijheid worden gesteld en wellicht op een andere wijze in beeld kunnen blijven? Zo ja, om hoeveel gedetineerden zou het kunnen gaan? Zo nee, waarom niet?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie maken zich zorgen over enkele honderden mensen die zich op dit moment in vreemdelingendetentie bevinden. Op basis van welke juridische gronden worden deze mensen momenteel in vreemdelingendetentie gehouden, nu mensen niet uitgezet kunnen worden? Kunt u reageren op de oproep van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa om gedurende de coronacrisis de vreemdelingendetentie op te heffen? Bovendien kunnen in vreemdelingendetentie over het algemeen de adviezen van het RIVM rondom corona praktisch niet opgevolgd worden. Bent u bereid voor deze mensen alternatieve opvang te regelen?

Grensdetentie Schiphol

De leden van de D66-fractie hebben vernomen dat advocaten die hun cliënt willen bezoeken in het aanmeldcentrum Schiphol zou worden verboden mondkapjes te dragen tijdens contact met hun cliënt. Kunt u aangeven of dat bericht klopt en zo ja, waarom dat zo is? Bent u bereid dat beleid te wijzigen en daarbij ook te kijken naar andere beschermingsmaatregelen, zoals handschoenen? Kunt u ook ingaan op de vraag of het klopt dat mensen die zich op Schiphol melden niet worden getest op corona? Indien dit allemaal juist is, kunt u dan aangeven hoe dit ogenschijnlijke gebrek aan voorzorgmaatregelen zich verhoudt tot de vergaande afschermingsmaatregelen bij COA-locaties en het gegeven dat de IND de meeste contactmomenten heeft opgeschort? Kunt u aangeven welke gezondheidsmaatregelen zijn getroffen op het aanmeldcentrum Schiphol en op basis van welk advies? Bent u bereid dat advies met de Kamer te delen? Welke gevolgen heeft het eventuele gebrek aan testen voor mensen die op enig moment van het aanmeldcentrum worden overgebracht naar een opvanglocatie van het COA? Welke besmettingsrisico's zijn hieraan verbonden? Welke gevolgen hebben de maatregelen voor de duur van de grensdetentie?

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat u in de brief van 20 maart 2020 beschrijft dat mensen die aan de grens of op Schiphol aankomen en asiel aanvragen vanaf nu langer in grensdetentie worden geplaatst om incubatie van het coronavirus uit te kunnen sluiten. De IND blijft echter wel beslissingen nemen in grensprocedures, in tegenstelling tot in asielprocedures. Kunt u dit verschil toelichten? Is het mogelijk grensprocedures goed uit te voeren binnen de kaders van de richtlijnen van het RIVM? Zo ja, waarom kan dit dan niet bij andere procedures? Kunt

u toelichten op welke wijze de toegang tot rechtshulp in de grensdetentie nu geborgd is? Hoe wordt de gedetineerde in staat gesteld om zijn of haar verzoek met bewijs te onderbouwen, gelet op het feit dat de telefoon wordt afgenomen? Kunt u toelichten wat er gebeurt met een persoon zodra de IND een positieve, dan wel een negatieve beslissing neemt? Hoeveel mensen hebben zich sinds de aanvang van de maatregelen aan de grens of op Schiphol gemeld met een asielerzoek?

De leden van de SP-fractie vragen of u heeft kennisgenomen van het interview met asieladvocaat Flip Schüller (Radio1, 27 maart, 07:10). Hij luidt de noodklok over de situatie op Schiphol waar asielzoekers en uitgeprocedeerden in grensdetentie en vreemdelingenbewaring worden gehouden. In hoeverre worden de coronavoorschriften op deze locatie gehandhaafd? Neemt u maatregelen naar aanleiding van zijn bevindingen? In hoeverre worden zij gehandhaafd in het vreemdelingendetentiecentrum in Rotterdam?

Ten aanzien van de grensdetentie op Schiphol zouden de leden van de ChristenUnie-fractie willen weten waarom asielzoekers hun mobiele telefoon eigenlijk moeten inleveren tijdens de incubatieperiode. Wat is de reden van de verkorting van de voorbereidingstijd van zes tot drie dagen? Is een goede voorbereiding, voldoende rechtsbijstand en de mogelijkheid tot het verzamelen van bewijs nog gegarandeerd?

Dublinoverdrachten

De leden van de PVV-fractie vragen wat er gebeurt met de vreemdelingen die op grond van de Dublinverordening in een ander Europees land asiel hadden moeten aanvragen/of hebben aangevraagd maar waarvan de overdracht naar een andere EU-lidstaat op dit moment is opgeschort. Worden zij vastgezet tot het moment dat de overdracht naar een andere EU-lidstaat kan worden geëffectueerd? Zo nee, hoeveel Dublinclaimanten heeft u inmiddels vrijgelaten en waar zijn zij nu?

De leden van de D66-fractie krijgen de indruk dat veel EU-lidstaten met betrekking tot de uitvoering van de Dublinverordening individueel het besluit hebben genomen de feitelijke overdrachten van asielzoekers tijdelijk op te schorten, zo ook Nederland. Voornoemde leden vinden het opvallend dat EU-lidstaten individuele besluiten nemen over een Europese verordening die invloed heeft op andere EU-lidstaten. Waarom worden er over maatregelen met betrekking tot Europese verordeningen op het terrein van asiel en migratie geen gezamenlijke besluiten genomen? Kunt u de aan het woord zijnde leden een inspanningsverplichting toezeggen in de toekomst zoveel mogelijk gezamenlijk besluiten te nemen als het gaat om Europese verordeningen waar alle EU-lidstaten zich aan hebben gecommitteerd, om zo de uitvoering van dit beleid zo effectief mogelijk te laten zijn?

De leden van de GroenLinks-fractie merken op dat u in uw brief van 20 maart 2020 aankondigt dat Nederland in ieder geval tot zes april geen Dublinoverdrachten zal doen. Deze leden zijn benieuwd wat er tot het hervatten van de Dublinoverdrachten gebeurt met personen bij wie Nederland een Dublinclaim heeft geregistreerd. Worden zij in de opvang, de noodopvang in Groningen, Vreemdelingendetentie of op straat geplaatst? Kunt u uw keuze daarvoor motiveren?

De Griekse eilanden

De leden van de PVV-fractie vragen of u kunt garanderen dat er geen minderjarige vreemdelingen worden overgenomen van Griekenland of van andere landen. Zo nee, waarom niet?

De leden van de CDA-fractie vragen u of u iets kunt zeggen over de effecten van uw beleid en uw inzet ten aanzien van de zorgelijke omstandigheden in de kampen in Griekenland. Worden er bijvoorbeeld al personen in de kampen overgeheveld naar het Griekse vasteland? De leden van de D66-fractie maken zich zorgen over de overvolle vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden, gelet op het feit dat op dit moment, maar zeker bij een coronauitbraak, de bewoners van deze kampen zichzelf niet goed kunnen beschermen. Er is immers nauwelijks voldoende water en zeep voor de meest basale hygiëne. Deze leden zijn van mening dat mensen zo snel mogelijk moeten worden overgebracht naar, bijvoorbeeld, leegstaande hotels en andere fatsoenlijke huisvesting in Griekenland waar de coronamaatregelen beter kunnen worden nageleefd. De Tweede Kamer heeft een motie (2020D09697) aangenomen om Griekenland aan te sporen mensen over te brengen naar het Griekse vasteland. Wat is er tot nu toe concreet door u gedaan om deze motie uit te voeren? Heeft u de Grieken hierop aangesproken en wat was de Griekse reactie? Zijn de Griekse autoriteiten al bezig om mensen uit de kampen over te plaatsen? Wat doet u om de Griekse autoriteiten te helpen? Is er ondertussen al een Europees noodplan opgesteld voor vluchtelingenkampen in verband met het coronavirus? Zo ja, wie heeft hierin de leiding? Zo nee, bent u bereid in Europees verband aan te dringen op een noodplan?

De leden van de GroenLinks-fractie maken zich grote zorgen over de gevolgen van een eventuele corona-uitbraak op de Griekse eilanden. Het is van het grootst mogelijke belang dat de overbevolkte vluchtelingenkampen op de eilanden minstens van adequate beschermingsmaatregelen worden voorzien, maar bij voorkeur dat de mensen op deze eilanden naar het vaste land worden overgebracht. Voornoemde leden herhalen graag de oproep aan u om samen met andere Europese lidstaten en Griekenland te komen tot een humanitaire oplossing. De aan het woord zijnde leden maken zich ernstige zorgen over de potentiële humanitaire ramp die zich kan voltrekken bij een corona-uitbraak op de dichtbevolkte Griekse eilanden. Heeft u kennisgenomen van de noodkreet van ruim 5.000 Europese artsen en hun oproep in ieder geval kamp Moria op Lesbos zo snel mogelijk te evacueren, en van de oproep van zeven hulporganisaties van vergelijkbare strekking (<https://www.vluchtelingenwerk.nl/nieuws/oproep-aan-minister-president-rutte-vluchtelingen-op-griekse-eilanden-snel-evacueren>)? Ook vragen voornoemde leden of u kennis heeft genomen van de brief die, op initiatief van Nederlandse Europarlementariër Tineke Strik, namens de LIBE-commissie van het Europees parlement (EP) aan de Europese Commissie is gestuurd, met een oproep acuut te werken aan hervestiging van kinderen uit Griekenland (https://groenlinks.nl/sites/groenlinks.nl/files/downloads/newsarticle/D%282020%2911153%20Lopez%20Aguliar_Crisis%20Coordination%20Committee%20on%20Grece%20COVID.pdf), en hoe zij bereid is deze brede oproep van het EP te ondersteunen in woord en daad? Dat na jaren nog steeds niet is ingegrepen om een einde te maken aan de mensonterende positie van migranten op de Griekse eilanden is wat hen betreft een collectief falen van de EU, en in het licht van de corona-crisis bovendien levensgevaarlijk. De leden van de GroenLinks-fractie wijzen ook op het specifieke Nederlandse falen in het tonen van internationale solidariteit, door reeds voor de coronacrisis te weigeren op substantiële wijze deel uit te maken van een Europese oplossing. Zelfs nationale initiatieven van lokale gemeenschappen om een bescheiden bijdrage te leveren, heeft u geblokkeerd. Deze leden verwijzen naar het aanbod van tientallen gemeenten om alleenstaande minderjarigen uit Griekenland op te nemen. Door niet op dit aanbod in te gaan, heeft u bijgedragen aan het voortbestaan van de verschrikkelijke situatie op de Griekse eilanden. In dit licht vragen de aan het woord zijnde leden of u bereid bent tot inkeer te komen, en alsnog gehoor te geven en als

Nederland een deel van de verantwoordelijkheid op te nemen voor dit Europese vraagstuk. Indien uw antwoord negatief luidt, vragen zij hoe u de (mede)verantwoordelijkheid voor een mogelijke humanitaire ramp op de eilanden dan beziet.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen voorts of het klopt dat er inmiddels drie corona-besmettingen zijn geconstateerd op Lesbos onder eilandbewoners. Zij vragen welke maatregelen zijn genomen door Griekenland en/of de Europese Unie om een uitbraak van corona op de Griekse eilanden te voorkomen en te testen op aanwezigheid van het virus onder de migrantenpopulatie. Wordt met spoed gewerkt aan adequaat sanitair en hygiënische producten zoals zeep? Heeft de Griekse regering om assistentie verzocht? Zo ja, in welke vorm, en welke bijdrage kan Nederland hieraan leveren? Is Nederland bereid om via non- Official Development Assistance (ODA) middelen op de begroting van Buitenlandse zaken bij te dragen aan het met spoed leveren van sanitair en hygiëne-producten? Is Nederland bereid aan te dringen op de inzet van Europese Civiele Bescherming en Humanitaire Hulp (ECHO)-hulpmiddelen via de EU? Zo nee, waarom niet? Welk deel van de op 3 maart 2020 toegezegde € 350 miljoen van de EU die direct aan Griekenland ter beschikking zou komen voor het verbeteren van de opvang is inmiddels uitgegeven? Wordt dit gespendeerd om de kampen op de Griekse eilanden van goed sanitair en goede hygiëne te voorzien? Zo nee, waarom niet?

De aan het woord zijnde leden vragen u toe te lichten wat de stand van zaken is rond het herplaatsen van alleenstaande minderjarige vluchtelingen op verzoek van Griekenland, waar enkele Europese landen aan zouden meewerken. Wordt deze inspanning doorgezet, ondanks de uitbraak van het coronavirus, of hebben landen hun aanbod om minderjarigen te hervestigen ingetrokken? Indien dit het geval is, zijn deze landen dan voornemens op een later moment alsnog tot hervestiging over te gaan, en zo ja, is Nederland dan bereid hier alsnog deel aan te nemen? Voornoemde leden vragen of de maatregel asielzoekers op de Griekse eilanden een vertrekpremie te bieden, inmiddels effect heeft. Hoeveel mensen hebben van deze regeling inmiddels gebruik gemaakt?

De leden van de SP-fractie merken op dat de situatie op de Griekse eilanden al dramatisch was, maar dat als gevolg van corona een catastrofe dreigt. Tienduizenden mensen, waaronder kinderen, zitten op elkaar gepakt. Mensen moeten uren in de rij staan voor een maaltijd. Stromend water en toiletten zijn er nauwelijks, hygiëne en sociale distantie zijn feitelijk onmogelijk. Deelt u de mening dat een corona-uitbraak op de eilanden tot een grote ramp zal leiden? EU-lidstaten dienen gezamenlijk in te grijpen om het onheil af te wenden. Om een ramp te voorkomen dienen vluchtelingen in veiligheid gebracht te worden. Dit kan door mensen naar het vasteland te brengen, in lijn met een aangenomen motie. Bent u bereid alles op alles te zetten om dit te realiseren? Voornoemde leden vragen een reactie op de oproep van Europese artsen onder de naam #SOSMoria, de brief van Amnesty International, Artsen zonder Grenzen, Defence for Children, PAX, Stichting Vluchteling, Terre des Hommes, Save the Children en VluchtelingenWerk de mensen in de kampen op de Griekse eilanden zo snel mogelijk in veiligheid te brengen: «Het is volledig onverantwoord om vluchtelingen met hun kinderen in deze omstandigheden vast te houden. Er moet onmiddellijk begonnen worden met de evacuatie van mensen van de eilanden en het regelen van veilige, hygiënische en humane opvang van deze mensen. De gevolgen zijn anders niet te overzien.»¹

¹ <https://www.vluchtelingenwerk.nl/nieuws/oproep-aan-minister-president-rutte-vluchtelingen-op-griekse-eilanden-snel-evacueren>

De leden van de PvdA-fractie hebben reeds eerder dringend uw aandacht gevraagd voor de onhoudbare situatie in de vluchtelingenkampen op de Griekse eilanden. In dit verband vragen zij of u de woorden van de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking kent zoals zij die zaterdagavond 28 maart 2020 in het tv programma Op1 uitte? (https://twitter.com/D66/status/1244195130925604864?ref_src=twsrc%5Egoogle%7Ctwcamp%5Eserp%7Ctwgr%5Etweet) Daarin stelde zij, naar de mening van de aan het woord zijnde leden terecht dat 1,5 meter afstand houden en vaak je handen wassen in een vluchtelingenkamp niet kan. Voorts stelde de Minister voor BHOS, ook terecht, «dat in de coronacrisis we ook deze kwetsbare groep moeten helpen. Dat doe je vanuit moraliteit, maar ook vanuit Nederlands belang». Daarbij duidde zij op vluchtelingen in Afrika. Deelt u de mening van de Minister voor BHOS ten aanzien van de situatie in de Afrikaanse kampen? Zo nee, waarom niet en spreekt de regering dan niet meer met een mond? Deelt u de mening van de aan het woord zijnde leden dat de overwegingen van de Minister voor BHOS eveneens van toepassing zijn op de Griekse vluchtelingenkampen? Zo ja, welke gevolgen verbindt u hieraan? Zo nee, waarom niet en kunt u dan puntsgewijs aangeven waarom a) social distancing in de Griekse kampen beter mogelijk zou zijn dan in de Afrikaanse kampen, b) waarom je vanuit moraliteit de vluchtelingen in de Griekse kampen niet beter dan nu het geval is zou moeten helpen, en c) waarom het niet ook in het Nederlandse en Europees belang zou zijn om die vluchtelingen te helpen? Die situatie in de Griekse vluchtelingenkampen was al onhoudbaar toen er nog geen sprake van dreiging met corona was. Echter, is die situatie nu helaas wel sprake is van een coronadreiging, niet nog onhoudbaar geworden? Zo ja, welke concrete actie verbindt u hieraan? Zo nee, waarom niet? Deelt u de mening dat ten minste gezinnen met kinderen en zeker alleenstaande kinderen onmiddellijk in veiligheid moeten worden gebracht? Zo ja, welke concrete bijdrage gaat Nederland daaraan leveren? Zo nee, waarom niet? Deelt u de mening dat nu er in Nederland welwillende gemeenten zijn die aangeven alleenstaande kinderen te willen opnemen en voogdijinstelling Nidos heeft laten weten dat zij klaar staat als Nederland 500 kinderen overneemt, dat er geen valide reden meer is om geen kinderen op te nemen? Zelfs als dat geen structurele oplossing voor dit schrijnende probleem is, kunnen er immers wel kinderen die in acuut gevaar zijn of kunnen komen, door geholpen of gered worden. Zo ja, wat gaat u doen om er voor te zorgen dat, nadat andere EU-lidstaten dat reeds hebben toegezegd, ook Nederland dergelijke kinderen gaat opnemen? Zo nee, waarom deelt u die mening niet?

De leden van de ChristenUnie-fractie willen weten wat er gebeurd is naar aanleiding van de motie om 2500 kwetsbare kinderen van de Griekse eilanden naar het vaste land over te brengen. Klopt het dat er momenteel slechts 1 kraan op 1300 mensen beschikbaar is in de kampen op de Griekse eilanden? Hoeveel geld heeft de Griekse regering van de EU gekregen specifiek voor deze hotspots? Is dit volgens u voldoende om acceptabele opvang te realiseren? Deelt u de mening dat de situatie op de Griekse eilanden een gezamenlijke Europese verantwoordelijkheid is, aangezien deze rechtstreeks voortvloeit uit de EU-Turkijeverklaring? Welke plannen zijn er gemaakt mocht het coronavirus ook deze kampen bereiken? Deelt u de mening dat het beter is om vóórdat er een coronageval is in de kampen mensen te evacueren en verspreiden? Deelt u voorts de mening dat het steeds urgenter wordt om in elk geval met een coalitie van bereidwillige landen asielzoekers uit Griekenland te herplaatsen? Waarom sluit u zich niet aan bij de coalities die al gevormd zijn om deze structureel te maken? Wat bent u van plan nu te doen? De leden van de Partij voor de Dieren-fractie maken zich grote zorgen over de situatie op de Griekse eilanden. Bovenop de humanitaire ramp die zich daar voltrekt, komt nu het risico van de ongehinderde verspreiding van

het coronavirus. De asielzoekers op de Griekse eilanden moeten zo snel mogelijk op een humane, veilige en hygiënische manier opgevangen worden. Is Nederland bereid zich aan te sluiten bij de oproep van talloze organisaties en bezorgde burgers om evacuatie, relocatie en medische zorg mogelijk te maken? Zo nee, waarom niet? Voornoemde leden hebben enkele weken geleden de oproep gesteund om 2500 kwetsbare alleenstaande kinderen uit de Griekse kampen weg te halen en te verdelen over de EU-lidstaten. Helaas is aan die oproep nog altijd geen gehoor gegeven. Daarom roepen de aan het woord zijnde leden hierbij u alsnog met klem op in ieder geval de alleenstaande kinderen opvang te bieden. Kunt u aangeven of u hiertoe bereid bent en zo nee, waarom niet?

De Vietnamese kinderen

De leden van de SP-fractie constateren met grote zorg dat bijna alle Vietnamese kinderen uit de beschermde opvang met onbekende bestemming verdwijnen. Het onderzoek van het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM) bevestigt de signalen dat deze kinderen zeer waarschijnlijk slachtoffer worden van mensenhandel of mensensmokkel. Kunt u reageren op de brief van Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, Herman Bolhaar, die het onbegrijpelijk vindt dat nieuwe maatregelen uitblijven aangezien de Nederlandse staat mede verantwoordelijk is voor deze kinderen?

Consulaire dienstverlening en visa

De leden van de D66-fractie vragen of het klopt dat ambassades tijdelijk zijn gestopt met alle dienstverlening voor bijvoorbeeld nareizigers of voor het verstrekken van een machtiging tot voorlopig verblijf. Zo ja, deelt u de mening dat dit voor de mensen tot grote onzekerheden kan leiden? Welke opties kunnen er verkend worden om deze mensen toch op een bepaalde manier van dienst te zijn? Hoe wordt omgegaan met het aflopen van visa van mensen die zich nu in Nederland bevinden en moeilijk terug kunnen naar hun herkomstland, bijvoorbeeld vanwege gesloten grenzen of vanwege de slechte gezondheidssituatie aldaar?

Vrijwilligerswerk

De leden van de D66-fractie vragen of u heeft kennisgenomen van het bericht «Arts Feisal Abou uit Syrië: «Ik wil de pijn van coronapatiënten verlichten'» en het bericht «Asiel bestrijden corona in ter Apel: Mensen steken duimpjes omhoog»? Kunt u deze berichten bevestigen? Welke mogelijkheden ziet u nog meer voor asielzoekers in de opvang van het COA die zich nuttig willen inzetten tijdens de coronacrisis?

II. Reactie van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid